

med Hensyn til Lehn og Fideikommisser. Det ærede Medlem maa vistnok erindre, saa meget af de Forhandlinger, som dengang fandt Sted, at netop Forholdet til Lehnenes og Fideikommisernes Fæstegods var en Hovedvanskelighed for at faae Loven igjennem, og naar det ærede Medlem erindrer dette, vil han ogsaa se, at, naar først dette Forhold er ordnet, er der ogsaa Udset til, at Grundlovens Paragraf kan blive fyldestgjort, medens der er stor Vanskelighed derfor, saa længe Forholdet ikke er ordnet. Jeg kan derfor ikke Andet end ønske, at det høie Thing vil tage denne Sag under en meget velvillig Behandling, og jeg tillader mig at opfordre dertil særlig paa den Valgkredsens Vegne, som jeg har den Ære at repræsentere.

Rimestad: Maa jeg bede om Ordet.

Formanden (Rabbe): Dertil hører Thingets Samtykke. Hvis Ingen forlanger Afstemning derover, vil jeg anse Samtykket som meddelt. (Ophold.) Det er saaledes meddelt.

Rimestad: Det ærede Medlem bestred ikke og kunde ikke bestride Rigtigheden af de Tal, jeg havde anført, og som jo vise, at Fæstegodset fra 1860 at have omfattet 14,886 Gaarde med 77,000 Td. Hartkorn, i 1878 var gaaet ned til at omfatte Noget over 5,000 Gaarde med 28,000 Td. Hartkorn i det Hele. Denne Nedgang for de Aar, for hvilke man har Beretning, er virkelig saa betegnende, at jeg tror, jeg har været fuldkommen berettiget til at sige, at de Love, som ere givne, have baaret den Frugt, man kunde vente, og at man ikke skal bryde ind nu pludselig og afbryde Tingenes regelmæssige Gang. Det ærede Medlem anførte nogle Data, som skulde vise, at Tilbøieligheden til frivillige Salg var aftagen i de senere Aar; men disse Tal bevise aabenbart Intet. Det kan godt være rent tilfældige Omstændigheder, der have bevirket denne Aftagen. For det Første maa det naturligt stille sig saaledes, at det maa tage noget af; efterhaanden som Antallet af Gaarde og Størrelsen af Hartkornet, der fremdeles er under Fæstetvang, bliver mindre, vil naturligt ogsaa det Tal af Gaarde og den Størrelse af Hartkorn, der aarlig gaar over til Selveindom, blive mindre og mindre. Det forstaar sig saa temmelig af sig selv, at dette staar i Forhold til Størrelsen af det, der er tilbage. Men der kan ogsaa være mere tilfældige Omstændigheder, der kunne have bevirket, at det i de Aar er gaaet tilbage, og Vidnesbyrd derom finder jeg i den Omstændighed, det ærede Medlem ophlyste, at

for det sidste Aar, han gav Oplysning om, er det igjen tiltaget. For Aarene derefter foreligge ingen statistiske Oplysninger, idetmindste kjender jeg ingen, men jeg er tilbøielig til at tro, at det fremdeles er gaaet op. Jeg kan ikke sige noget Bestemt derom, men der har ialtsald været overmaade god Fremgang og sikkert ingen Stillestaaen dert. Det ærede Medlems øvrige Bemærkninger til Forsvar for Loven skal jeg ikke inklade mig paa, da de for en Del falde sammen med, hvad der er udtalt af det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Monrad), som jeg tidligere har imødegaaet. Men den aabenbare Konsekvens af det ærede Medlems Bemærkninger er, at naar der blot var een Fæstegaard tilbage, for hvilken man ikke kunde faae Fæstetvungen til at ophøre, var der tilstrækkelig Frihed til en saadan Lov, hvorved man fratog den Paagjældende hans Ret; men den Konsekvens erkjender jeg ikke for stemmende med Grundloven.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Monrad): Jeg finder dog, at det vilde stemme med Grundloven.

Hogsbro: Jeg vilde netop ogsaa beklage, at det er saa ofte, at det ærede Medlems Opfattelse af Grundloven er forfælselig fra min. Jeg finder det fuldstændig stemmende med Grundloven, at man i et saadant Tilfælde, som han nævnte, anvendte Expropriation. Men iøvrigt lod det ærede Medlem jo mine Tal staa, ligesaa fuldt som han sagde, at jeg lod hans staa. Hans Tal angaa en ældre Tid, medens mine angaa en senere Tid, og fra den seneste Tid, fra en Tid, vi ikke kjende, nemlig 1880 og 81, tror jeg, at vi endnu ikke ere istand til at drage Slutninger. Kunde et Udvalg skaffe Oplysninger derom og om flere andre herhenhørende Forhold, kunde der komme en større Klarhed tilstede, som nu ikke findes, og som Ingen kan ønske mere end Forslagsstillerne.

Formanden (Rabbe): Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds ønsker Ordet paany. Hvis der ikke sker Indsigelse, anser jeg Samtykket dertil for meddelt. (Ophold.) Det ærede Medlem har Ordet.

Buff: Jeg kan ikke Andet end i høi Grad glæde mig over, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) ikke har opfattet den Udtalelse, jeg kom med imod ham, som noget Personligt. Det er langt fra mig. Jeg har aldrig staaet i andet